

HISTORIA 2. ZAKRES TREŚCI I KRYTERIA OCENIANIA

Zakres podstawowy

Na zajęciach historii uczniowie XII Liceum Ogólnokształcącego korzystają z podręcznika:

- Adam Kucharski, Aneta Niewęgłowska. *Poznać przeszłość 2. Podręcznik do historii dla liceum ogólnokształcącego i technikum, Zakres podstawowy, Nowa Era, Warszawa 2023 (nr dopuszczenia 1150/2/2023).*

Zakres treści i kryteria oceniania oparte są na programie nauczania:

- Robert Śniegocki, Katarzyna Panimasz, *Poznać przeszłość. Program nauczania historii w zakresie podstawowym dla liceum ogólnokształcącego i technikum, Nowa Era 2024.*

Treści nauczania w klasie drugiej.

I. Odkrycia geograficzne i europejski kolonializm doby nowożytnej. Uczeń:

- 1) charakteryzuje przyczyny i przebieg wypraw odkrywczych;
- 2) wyjaśnia wpływ wielkich odkryć geograficznych na społeczeństwo, gospodarkę i kulturę Europy oraz obszarów pozaeuropejskich.

II. Czasy renesansu. Uczeń:

- 1) wyjaśnia główne prądy ideowe epoki;
- 2) rozpoznaje dokonania twórców renesansowych w dziedzinie kultury;
- 3) charakteryzuje sztukę renesansową.

III. Reformacja i jej skutki. Uczeń:

- 1) wyjaśnia religijne, polityczne, gospodarcze, społeczne, kulturowe uwarunkowania i następstwa reformacji, opisując jej główne nurty i postaci;
- 2) wyjaśnia rolę soboru trydenckiego i opisuje różne aspekty reformy Kościoła katolickiego;
- 3) opisuje mapę polityczną i wyznaniową Europy w XVI w.

IV. Europa w XVI–XVII w. Uczeń:

- 1) wyjaśnia znaczenie wojny trzydziestoletniej;
- 2) porównuje ewolucję ustroju Francji i Anglii w XVII w.;
- 3) opisuje przemiany w kulturze europejskiej w XVII w.

V. Państwo polsko-litewskie w czasach ostatnich Jagiellonów. Uczeń:

- 1) opisuje zmiany terytorialne państwa polsko-litewskiego i charakteryzuje jego stosunki z sąsiadami w XVI w.;
- 2) wyjaśnia funkcjonowanie najważniejszych instytucji życia politycznego w XVI-wiecznej Polsce i ocenia funkcjonowanie demokracji szlacheckiej;
- 3) omawia polską specyfikę w zakresie rozwiązań ustrojowych, struktury społecznej i modelu życia gospodarczego (gospodarka folwarczno-pańszczyźniana) na tle europejskim;
- 4) przedstawia sytuację wyznaniową na ziemiach państwa polsko-litewskiego w XVI w.

VI. Powstanie Rzeczypospolitej Obojga Narodów. Uczeń:

- 1) wyjaśnia przyczyny, okoliczności i następstwa zawarcia unii realnej pomiędzy Koroną a Litwą;
- 2) charakteryzuje ustrój Rzeczypospolitej Obojga Narodów w świetle postanowień unii lubelskiej;
- 3) opisuje strukturę terytorialną i ludnościową Rzeczypospolitej Obojga Narodów;
- 4) wyjaśnia prawne i kulturowe podstawy tolerancji religijnej na ziemiach Rzeczypospolitej Obojga Narodów w XVI w.

VII. Pierwsze wolne elekcje i ich następstwa. Uczeń:

- 1) opisuje okoliczności, zasady, przebieg i następstwa pierwszych wolnych elekcji uwzględniając artykuły henrykowskie i pacta conventa;
- 2) charakteryzuje działania Stefana Batorego w zakresie polityki wewnętrznej i zagranicznej.

VIII. Renesans w Polsce. Uczeń:

- 1) ocenia dorobek polskiej myśli politycznej doby renesansu;
- 2) rozpoznaje dokonania twórców polskiego odrodzenia w dziedzinie kultury.

IX. Polityka wewnętrzna i zagraniczna Rzeczypospolitej Obojga Narodów w XVII w. Uczeń:

- 1) omawia konflikty wewnętrzne i zewnętrzne Rzeczypospolitej Obojga Narodów w XVII wieku;
- 2) ocenia znaczenie bitwy pod Wiedniem dla losów Rzeczypospolitej Obojga Narodów i Europy;
- 3) charakteryzuje zmiany granic Rzeczypospolitej Obojga Narodów w XVII w..

X. Ustrój, społeczeństwo i kultura Rzeczypospolitej Obojga Narodów w XVII w. Uczeń:

- 1) opisuje proces oligarchizacji życia politycznego Rzeczypospolitej Obojga Narodów, uwzględniając wpływy obce, *liberum veto* i rokosze;
- 2) wyjaśnia przyczyny kryzysów wewnętrznych oraz załamania gospodarczego Rzeczypospolitej Obojga Narodów w XVII w.;
- 3) rozpoznaje dokonania twórców epoki baroku powstałe na terytorium Rzeczypospolitej Obojga Narodów.

XI. Europa w dobie oświecenia. Uczeń:

- 1) charakteryzuje postęp techniczny i przemiany kapitalistyczne w Europie Zachodniej;
- 2) wyjaśnia główne idee oświecenia i rozpoznaje dokonania epoki w dziedzinie kultury;
- 3) charakteryzuje absolutyzm oświecony na przykładach państw sąsiadujących z Rzeczpospolitą Obojga Narodów.

XII. Rewolucje XVIII w. Uczeń:

- 1) wyjaśnia genezę i charakteryzuje następstwa amerykańskiej wojny o niepodległość;
- 2) charakteryzuje ustrój Stanów Zjednoczonych w świetle założeń konstytucji amerykańskiej;
- 3) wyjaśnia przyczyny i opisuje skutki rewolucji francuskiej;
- 4) przedstawia wkład Polaków w walkę o niepodległość Stanów Zjednoczonych.

XIII. Rzeczpospolita w XVIII w. (od czasów saskich do Konstytucji 3 maja). Uczeń:

- 1) opisuje i ocenia sytuację wewnętrzną i międzynarodową Rzeczypospolitej w czasach saskich;
- 2) charakteryzuje politykę Rosji, Prus i Austrii wobec Rzeczypospolitej, wskazując przejawy osłabienia suwerenności państwa polskiego;
- 3) przedstawia reformy z pierwszych lat panowania Stanisława Augusta;
- 4) wyjaśnia przyczyny i przedstawia zasięg terytorialny pierwszego rozbioru Rzeczypospolitej;
- 5) wyjaśnia okoliczności zwołania Sejmu Wielkiego i przedstawia jego reformy, ze szczególnym uwzględnieniem postanowień Konstytucji 3 maja.

XIV. Upadek Rzeczypospolitej (wojna z Rosją i powstanie kościuszkowskie). Uczeń:

- 1) wyjaśnia wpływ konfederacji targowickiej na wybuch wojny z Rosją;
- 2) charakteryzuje przebieg powstania kościuszkowskiego, z uwzględnieniem roli jego przywódców;
- 3) opisuje zasięg terytorialny drugiego i trzeciego rozbioru Rzeczypospolitej;
- 4) przedstawia przyczyny upadku Rzeczypospolitej w XVIII w..

XV. Kultura doby oświecenia w Rzeczypospolitej. Uczeń:

- 1) rozpoznaje dokonania przedstawicieli polskiego oświecenia w dziedzinie kultury;
- 2) omawia rolę instytucji oświeceniowych (Komisja Edukacji Narodowej, Biblioteka Załuskich, teatr, czasopiśmiennictwo).

XVI. Epoka napoleońska. Uczeń:

- 1) charakteryzuje walkę Francji o dominację w Europie;
- 2) przedstawia przykłady zaangażowania się Polaków po stronie Napoleona, z uwzględnieniem Legionów Polskich we Włoszech;
- 3) charakteryzuje genezę, ustrój i dzieje Księstwa Warszawskiego;
- 4) ocenia znaczenie epoki napoleońskiej dla losów Francji i Europy.

XVII. Europa i świat po kongresie wiedeńskim. Uczeń:

- 1) przedstawia decyzje kongresu wiedeńskiego w odniesieniu do Europy i świata, z uwzględnieniem podziału ziem polskich;
- 2) przedstawia przebieg rewolucji przemysłowej w Europie i Stanach Zjednoczonych oraz wskazuje jej najważniejsze konsekwencje społeczno-gospodarcze;
- 3) omawia najważniejsze prądy kulturowe oraz nurty ideowe I poł. XIX wieku, uwzględniając ich przedstawicieli;
- 4) wyjaśnia genezę i skutki Wiosny Ludów;
- 5) charakteryzuje wojnę krymską i jej następstwa.

XVIII. Ziemie polskie i ich mieszkańcy w latach 1815–1848. Uczeń:

- 1) charakteryzuje sytuację polityczną, społeczno-gospodarczą i kulturową Królestwa Polskiego, ziem zabranych, zaboru pruskiego i austriackiego;
- 2) wyjaśnia genezę powstania listopadowego i opisuje jego następstwa;
- 3) opisuje działania władz powstańczych, charakter toczonych walk oraz międzynarodową reakcję na powstanie;
- 4) wyjaśnia okoliczności, w jakich doszło do rabacji galicyjskiej;
- 5) rozpoznaje i charakteryzuje dorobek kultury polskiej I poł. XIX w. z uwzględnieniem romantycznego mesjanizmu.

Formy pozyskiwania informacji o poziomie osiągnięć edukacyjnych uczniów

I. Informację o poziomie opanowania materiału i umiejętności budowy narracji historycznej uczący pozyskuje w formie:

- 1) **sprawdzian** (przygotowanie z większej partii materiału w formie pisemnej, waga oceny **3**); oceny pozytywne z tej formy są warunkiem koniecznym uzyskania oceny semestralnej i końcoworocznej dopuszczającej,
- 2) **kartkówka** (przygotowanie z krótkiej partii materiału w formie pisemnej, waga oceny **2**);
- 2) **odповідь ustna** (umiejętność budowy ustnej wypowiedzi, waga oceny **2**),

II. Informację o poziomie innych umiejętności przewidzianych podstawą programową uczący pozyskuje także w formie:

- 1) **zadanie domowe** (umiejętność formułowania samodzielnych wniosków i ocen, waga oceny **1**),
- 2) **ćwiczenia praktyczne** (umiejętność pracy z różnymi źródłami historycznymi, waga oceny **1**)

III. Informację o poziomie aktywności i zainteresowania przedmiotem, uczący pozyskuje w formie ocen:

- 1) **referaty, prezentacje** (umiejętność pozyskiwania informacji z różnych źródeł, hierarchizowania ich i publicznej prezentacji, waga oceny **1**),
- 2) **aktywność na lekcji** (rozmowy, krótkie dyskusje, waga oceny **1**),
- 3) **aktywność pozalekcyjna** (udział w konkursach, olimpiadach, realizacji projektów, waga oceny **2**), aktywność jest warunkiem koniecznym uzyskania oceny semestralnej i końcoworocznej celującej.

Kryteria ocen

I. Ocenę niedostateczną (1) otrzymuje uczeń, który:

- 1) nie opanował materiału określonego w podstawie programowej i wykazuje luki w wiadomościach trudne do uzupełnienia,
- 2) nie potrafi zbudować żadnej narracji historycznej,
- 3) nie rozumie i nie potrafi wykonać prostych zadań,
- 4) nie bierze aktywnego udziału w zajęciach, odznacza się brakiem chęci do nauki.

II. Ocenę dopuszczającą (2) otrzymuje uczeń, który:

- 1) wykazuje spore luki w wiadomościach objętych programem, ale jest w stanie je uzupełnić,
- 2) buduje krótką narrację historyczną;
- 3) odszukuje najważniejsze informacje w źródle pisanym,
- 4) nie bierze aktywnego udziału w zajęciach lekcyjnych.

III. Ocenę dostateczną (3) otrzymuje uczeń, który:

- 1) wykazuje przeciętne opanowanie materiału przewidzianego programem, wiedza jest wyrywkowa i fragmentaryczna,
- 2) buduje krótką narrację historyczną, selekcionuje podstawowe fakty, ale słabo łączy wydarzenia w ciągi przyczynowo-skutkowe,
- 3) poprawnie wykonuje zadania, samodzielnie interpretuje łatwe źródła,
- 4) jest mało aktywny podczas zajęć lekcyjnych.

IV. Ocenę dobrą (4) otrzymuje uczeń, który:

- 1) ma niewielkie braki w zakresie wiedzy, ale poprawnie umiejscawia w czasie i przestrzeni wydarzenia i procesy historyczne,
- 2) dokonuje wszechstronnej rekonstrukcji genezy, mechanizmów przebiegu oraz konsekwencji wybranego zjawiska historycznego,
- 3) poprawnie rozwiązuje zadania, analizuje i porównuje informacje zawarte w różnych źródłach, przeprowadza krytyczną analizę źródeł informacji,
- 4) jest aktywny podczas zajęć lekcyjnych.

V. Ocenę bardzo dobrą (5) otrzymuje uczeń, który:

- 1) opanował wiadomości i umiejętności objęte podstawą programową, wykazuje zainteresowanie przedmiotem,
- 2) buduje dojrzałą narrację historyczną opartą na gruntownej wiedzy i łączeniu wydarzeń w logiczny ciąg przyczynowo-skutkowy, samodzielnie ocenia postacie, wydarzenia i procesy,
- 3) wykorzystuje różne źródła wiedzy, interpretuje trudne źródła historyczne,
- 4) jest aktywny podczas zajęć lekcyjnych, uczestniczy w szkolnych i pozaszkolnych konkursach i olimpiadach.

VI. Ocenę celującą (6) otrzymuje uczeń, który:

- 1) opanował pełny zakres wiedzy i umiejętności określony programem nauczania; zna literaturę historyczną, potrafi zastosować wiedzę w różnych sytuacjach problemowych,
- 2) buduje złożoną i problemową narrację historyczną, zauważa rozmaite interpretacje wydarzeń i procesów historycznych,
- 3) doskonale interpretuje źródła historyczne, z wykorzystaniem kontekstu epoki,
- 4) jest aktywny podczas zajęć lekcyjnych, uczestniczy z sukcesami w szkolnych i pozaszkolnych konkursach i olimpiadach.